FITXA IDENTIFICATIVA

Dades de l'Assignatura

Codi	34459
Nom	Medicina legal i salut pública
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	4.5
Curs acadèmic	2024 - 2025

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1204 - Grau en Medicina	Facultat de Medicina i Odontologia	5	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1204 - Grau en Medicina	9 - Medicina social y habilidades de comunicación	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
GUILLEN DOMINGUEZ, MARIA LUISA	265 - Medicina Prev. i Salut Púb., C. Aliment., Toxic. i Med.Legal
ZURRIAGA LLORENS, ÓSCAR ERNESTO	265 - Medicina Prev. i Salut Púb., C. Aliment., Toxic. i Med.Legal

RESUM

Medicina legal

La medicina legal és el conjunt de coneixements mèdics i biològics necessaris per a la resolució dels problemes que planteja el dret, tant en l'aplicació pràctica de les lleis, com en el seu perfeccionament i evolució. S'ocupa de l'estudi dels problemes medicojurídics que tenen relació amb la persona i el cadàver, i inclou les qüestions de legislació mèdica i de responsabilitat professional.

Salut pública

La salut pública és la ciència que vetla per la salut en el conjunt de la població, entenent la salut com un dret fonamental de totes les persones i tenint en compte l'ampli ventall de causes dels problemes de salut. La salut pública advoca perquè es desenvolupen polítiques, programes i intervencions que afavorisquen entorns socials i ambientals saludables.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

COMPETÈNCIES (RD 1393/2007) // RESULTATS DE L'APRENENTATGE (RD 822/2021)

1204 - Grau en Medicina

- Reconèixer els elements essencials de la professió mèdica, incloent-hi els principis morals i ètics, les responsabilitats legals i l'exercici professional centrat en el/la pacient.
- Comprendre la importància d'aquests principis per al benefici del pacient, de la societat i la professió, amb una atenció especial al secret professional.
- Desenvolupar la pràctica professional respecte a l'autonomia del pacient, a les seues creences i cultura.
- Reconèixer els determinants de salut en la població, tant els genètics com els dependents del gènere i estil de vida, demogràfics, ambientals, socials, econòmics, psicològics i culturals.
- Assumir el seu paper en les accions de prevenció i protecció davant malalties, lesions o accidents i manteniment i promoció de la salut, tant a nivell individual com comunitari.
- Reconèixer el seu paper en equips multiprofessionals, assumint el lideratge quan siga apropiat, tant per al subministrament de cures de la salut, com en les intervencions per a la promoció de la salut.
- Conèixer les organitzacions nacionals i internacionals de salut i els entorns i condicionants dels diferents sistemes de salut.
- Coneixements bàsics del Sistema Nacional de Salut i de legislació sanitària.
- Organitzar i planificar adequadament la càrrega de treball i el temps en les activitats professionals.
- Capacitat per treballar en equip i per relacionar-se amb altres persones del mateix o distint àmbit professional.
- Capacitat de crítica i autocrítica.
- Capacitat per comunicar-se amb col.lectius professionals d'altres àrees.

- Reconeixement de la diversitat i multiculturalitat.
- Considerar l'ètica com a valor primordial en la pràctica professional.
- Tener capacitat de treballar en un context internacional.
- Conèixer els fonaments legals de l'exercici de la professió mèdica. Consentiment informat. Confidencialitat.
- Reconèixer, diagnosticar i orientar el maneig del dany físic i mental.
- Conèixer les implicacions socials i legals de la mort. Conèixer i reconèixer l'evolució normal del cadàver. Conèixer les bases del diagnòstic postmortem i els fonaments de criminologia mèdica.
- Ser capaç de redactar documents medicolegals.
- Reconèixer la necessitat de mantenir la competència professional.
- Conèixer els principis i aplicar els mètodes propis de la medicina preventiva i la salut pública.
- Saber valorar els factors de risc i prevenció de la malaltia. Reconèixer els determinants de salut de la població. Indicadors sanitaris.
- Conèixer els sistemes de planificació, programació i avaluació de programes de salut.
- Comprendre les actuacions en la prevenció i la protecció davant malalties, lesions i accidents.
- Saber avaluar la qualitat assistencial i les estratègies de seguretat del pacient. Conèixer la importància de les vacunes.
- Conèixer les estratègies ens salut i medi ambient, en seguretat alimentària i en salut laboral.
- Ser capaç de dissenyar i dur a terme estudis estadístics senzills utilitzant programes informàtics i interpretar-ne els resultats.
- Conèixer els aspectes de la comunicació amb pacients, familiars i el seu entorn social: models de relació clínica, entrevista, comunicació verbal, no verbal i interferències. Donar males notícies.

RESULTATS D'APRENENTATGE (RD 1393/2007) // SENSE CONTINGUT (RD 822/2021)

Salut Pública. En finalitzar el curs l'alumne ha de ser capaç de:

- Aplicar els conceptes i estratègies de Salut Pública. Conéixer les funcions pròpies de la Salut Pública així com la seua organització general a nivell autonòmic, nacional i internacional.
- Aplicar les estratègies pròpies de la Salut Pública en el desenvolupament de programes i intervencions, incloent la multidisciplinarietat i multiprofessionalitat, l'advocacia per la salut, les aliances amb agents influents i la participació comunitària.
- Analitzar les necessitats de salut en la població sobre la base del seu perfil sociodemogràfic i els determinants físics, socioeconòmics, conductuals i sanitaris que influeixen sobre la salut. Analitzar les desigualtats de salut en la població en els eixos de gènere, edat, classe social, ètnia, territori i discapacitat.
- Aplicar els fonaments i estratègies per a la promoció de la salut en la població, incloent els principis de salut en totes les polítiques, salut comunitària, entorns saludables i educació per a la salut. Aplicar el model salutogènic i la identificació i promoció d'actius per a la salut en la comunitat. Implementar programes de prescripció social.

- Conéixer l'organització del Sistema Nacional de Salut a Espanya. Conéixer i aplicar els fonaments per a la planificació i avaluació de polítiques, programes i intervencions en salut, incloent les bases de l'avaluació econòmica.
- Actuar per a la prevenció i la promoció de la salut dels pacients i de la comunitat des de la consulta, incloent recomanacions i programes d'orientació comunitària basats en l'evidència. Aplicar els principis ètics a la pràctica de la Salut Pública.

Medicina Legal. L'alumnat ha de ser capaç de:

- Reconèixer els elements legals essencials de la professió mèdica i les seves responsabilitats derivades.
- Conèixer la legislació sanitària que regeix les diverses activitats professionals.
- Reconèixer, diagnosticar i orientar el maneig del dany físic i mental, tant d'origen violent com a natural.
- Reconèixer, diagnosticar i orientar les situacions de maltractament de les persones en general i des d'una perspectiva de gènere.
- Saber detectar en el cadàver els signes dels quals es puguin derivar responsabilitats legals.
- Saber preservar els indicis criminalístics que puguin servir per a l'auxili pericial de la justícia.
- Redactar documents mèdic legals.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Docència teòrica

MÒDUL SALUT PÚBLICA

1. Conceptes i estratègies en Salut Pública.
2. Perfils i determinants de la salut en la població. Càrrega global de malaltia.
3. Promoció de la salut. Salutogènesi. Actius per a la salut. Prescripció social.
4. Serveis de Salut Pública. Salut Pública des de la consulta assistencial.
5. Sistema Nacional de Salut. Organismes nacionals i internacionals de Salut Pública. Planificació I avaluació de programes de salut. Economia de la salut.

MÒDUL MEDICINA LEGAL

1. Medicina legal i forense. Concepte i contenidos.
2. Medicina legal de l'eexercici professional.
3. Tanatologia forense I
4. Tanatologia forense II.
5. Patologia forense I.
6. Patologia forense II.
7. Psiquiatria forense.
8. Sexologia forense.
9. Medicina Legal de l'activitat laboral.
10. Simulació de malaltia.

2. Docència pràctica

MÒDUL SALUT PÚBLICA

1. Seminari (1,5 h). Vacunes: conceptes bàsics. Calendaris vacunals en Espanya. Conflictes i reptes.
2. Seminari (1,5 h). Programes de garbellat poblacional. Diagnòstic precoç del càncer.
3. Seminari (1,5 h). Programes de salut comunitària.
4. Pràctica de Divendres (1 h). Salut Laboral: Condicions de treball, ocupació i salut. Organització de la protecció de la salut laboral en Espanya. Malalties profesionals.
5. Pràctica de Divendres (1 h). Salut Global: Conceptes bàsics. Objectius de Desenvolupament Sostenible. Canvi climatic. Contaminació interna. Resistències a antimicrobians.
6. Pràctica dInformàtica (2 h). Identificació de patrons de vida saludables i hàbits de risc. Anàlisi d'una població (I).
7. Pràctica dInformàtica (2 h). Identificació de patrons de vida saludables i hàbits de risc. Anàlisi d'una población (II).
8. Pràctica de Laboratori (2 h). Triar i aplicar correctament el desinfectant adequat. Valorar els controls i mètodes d'esterilització.

MÒDUL MEDICINA LEGAL

Activitats pràctiques-seminaris a la Facultad de Medicina (Divendres):
1.Documents mèdics legals.Informe pericial
2. Protocolos de actuación en Medicina Forense: Agresiones sexuales y Violencia de Género
3.Responsabilitat professional.

Activitats pràctiques-seminaris al Institut de Medicina Legal (Dilluns a Dijous):
1.Autòpsia.
2.Clínica médico forense.
3.Assisténcia a judicis.
4.Laboratoris forenses: histopatologia forense, ecotoxicologia forense i protocols d actuació en diferents ámbits de la medicina legal i forense.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Pràcticas de medicina legal	20,00	100
Classes de teoria	19,00	100
Seminaris	11,00	100
Pràctiques en aula informàtica	4,00	100
Pràctiques en laboratori	2,00	100
Elaboració de treballs individuals	5,00	0
Estudi i treball autònom	23,50	0
Lectures de material complementari	5,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	5,00	0
Preparació de classes de teoria	5,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	5,00	0
Resolució de casos pràctics	5,00	0
Resolució de qüestionaris on-line	3,00	0
TOTAL	**112,50**	

METODOLOGIA DOCENT

Mòdul Salut Pública

Els **continguts teòrics** s'impartiran a l'aula docent a través de lliçons magistrals en les quals s'intentarà fomentar la participació activa de l'alumnat, en total 5 sessions teòriques. Els **continguts pràctics** s'imparteixen en forma de **Seminaris** (tres sessions d'1,5 h, dues sessions d'1 h), **Pràctiques d'Informàtica** (dues sessions de 2 h) i **Pràctiques de Laboratori** (una sessió de 2 h), en total 8 sessions pràctiques. **TOTES LES SESSIONS PRÀCTIQUES SÓN D'ASSISTÈNCIA OBLIGATÒRIA.** En les sessions pràctiques s'utilitzaran metodologies participatives, incloent anàlisis i resolució de problemes, treball en grups i presentació i discussió conjunta dels exercicis.

Mòdul Medicina Legal

Els continguts teòrics s'imparteixen com a lliçó magistral relacional i participativa regulada. Els continguts pràctics es desenvolupen en l'Institut de Medicina Legal i Ciències Forenses de València, en quatre àrees principals: laboratoris forenses de toxicologia i genètica, medicina forense clínica general i psiquiàtrica, assistència a proves pericials en seu judicial i autòpsia mèdic forense. Es complementa amb seminaris a desenvolupar en la Facultat de Medicina i Odontologia sobre documents mèdic legals i responsabilitat professional metgessa **juntament amb el treball des de l'aula virtual**.

- S'incorporarà la perspectiva de gènere, el respecte a la diversitat i els objectius de desenvolupament sostenible (ODS) a la docència, sempre que siga possible.

AVALUACIÓ

En la puntuació final la teoria i la pràctica tindran un pes equivalent del 50% respectivament (50% avaluació dels continguts teòrics i 50% avaluació dels continguts pràctics). En l'avaluació de l'assignatura correspondrà un 67% als resultats obtinguts en la valoració dels coneixements inclosos en el Mòdul Medicina Legal i un 33% als corresponents al Mòdul Salut Pública, respectant en tots dos casos que s'avaluen al 50% els continguts teòrics i pràctics.

Per a poder superar l'assignatura s'haurà d'obtindre una puntuació igual o major a cinc en cadascun d'els mòduls.

En cap cas es guardarà la nota obtinguda en qualsevol dels exercicis corresponents a l'assignatura per a cursos diferents del vigent, encara que sí que es guarda en les dues convocatòries del curs acadèmic en curs.

Tots els exàmens es realitzaran en els terminis previstos en el calendari acadèmic, excepte excepcions expressament autoritzades oficialment pel Deganat.

Totes les pràctiques es realitzaran en les dates programades oficialment pel Deganat

L'assistència a les activitats pràctiques (seminaris, pràctiques de laboratori i d'informàtica), en tots dos mòduls de l'assignatura, és obligatòria. Es considera que el/la estudiant complix amb este requisit si ha assistit a un mínim del 80% d'estes activitats i ha justificat adequadament la impossibilitat d'assistir a les sessions restants per la concurrència d'una causa de força major.

És requisit per a accedir a l'avançament de convocatòria d'aquesta assignatura que l'estudiant haja cursat la totalitat de les seues practiques.

Per a aprovar l'assignatura és imprescindible haver complit amb els requisits d'assistència a pràctiques descrits prèviament.

Es recorda als alumnes la importància de fer les enquestes d'avaluació a tot el professorat de les assignatures del grau.

Algunes consideracions sobre la prova corresponent al Mòdul Medicina Legal

L'examen corresponent al Mòdul Medicina Legal de l'assignatura de Medicina Legal i Salut Pública serà mitjançant 10 preguntes de desenvolupament que englobaran conceptes teòrics i pràctics de l'assignatura i que han sigut tractats en qualsevol de les sessions desenvolupades en la Facultat de Medicina i/o en l'Institut de Medicina Legal. Cada pregunta correcta s'avaluarà amb una qualificació de fins a 1 punt.

L'examen se superarà amb una puntuació que ha de ser superior a 5. Puntuar amb zero en quatre de les preguntes suposa el suspens en l'examen.

Algunes consideracions sobre la prova corresponent al Mòdul Salut Pública

L'examen corresponent al Mòdul Salut Pública de l'assignatura de Medicina Legal i Salut Pública será mitjançant preguntes tancades d'elecció múltiple (tipus test), incloent 50 preguntes amb 5 opcions de resposta cadascuna i una única resposta vàlida en cada cas.

Criteris de qualificació: 0,2 punts per pregunta encertada; es descomptaran 0,05 punts per cada pregunta mal contestada. Les respostes en blanc no descompten.

25 preguntes correspondran als temes de teoria i 25 preguntes a les pràctiques, i es valoraran de manera conjunta per a aprovar l'assignatura.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Hernández-Aguado I, Lumbreras Lacarra B, eds. Manual de Epidemiología y Salud Pública para Grados en Ciencias de la Salud. Madrid: Editorial Médica Panamericana; 2018.
- Rose G. La estrategia de la medicina preventiva. Barcelona: Masson-Salvat Medicina; 1994.
- Revista Gaceta Sanitaria. Disponible en: https://www.gacetasanitaria.org/
- Sitio web de la Sociedad Española de Salud Pública y Administración Sanitaria (SESPAS). Disponible en: https://sespas.es/
- Sierra López A, Saénz González MC, Fernández-Créhuet Navajas et al. (dirs.). Piedrola Gil. Medicina Preventiva y Salud pública. 12ª ed. Barcelona: Elsevier-Masson, 2016.
- Manual de medicina legal y forense para estudiantes de Medicina (1ª edición) Editado por José Antonio Menéndez de Lucas, Manuel Ruiz Cervigón, Luis Segura Abad y Maite Elegido Fluiters. Barcelona, Elsevier-Masson, 2014.
- Verdú Pascual, F. ¿Qué dice el forense? 3ª edición. Granada, Comares. 2014.
- Revistas de medicina legal y forense (disponible en http://www.uv.es/fevepa/revi.html, acceso el 22.06.23).
- PubMed médico forense (disponible en http://www.uv.es/fevepa/medli.html, acceso el 22.06.23)
- RECURSOS e-Salut:
ClinicalKey Student Medicina, Odontologia y Enfermería [https://uv-es.libguides.com/RecursosSalut]
Acces Medicina [https://uv-es.libguides.com/Access_Medicina]
Médica Panamericana [https://uv-es.libguides.com/Medica_Panamericana]